

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria filosofiei și noțiuni de filosofie creștină I

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Istoria filosofiei și noțiuni de filosofie creștină I				Codul disciplinei	OLR1226
2.2. Titularul activităților de curs					Prof. univ. dr. habil. Nicolae Turcan			
2.3. Titularul activităților de seminar					Prof. univ. dr. habil. Nicolae Turcan			
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					3
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					6
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					1
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					22
3.8. Total ore pe semestru					50
3.9. Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic - Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) - Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii - Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale - Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor - Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducere în istoria filosofiei occidentale și a raporturilor dintre filosofie și teologia creștină, din Antichitate, până în modernitate (inclusiv).
7.2 Obiectivele specifice	- Introducere în gândirea marilor filosofi occidentali, din Antichitate și până în modernitate - Introducere în metodele filosofiei, metafizică, ontologie și filosofia religiei - Introducere în raporturile dintre filosofie și teologia creștină

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Presocraticii (sec. VII–V î.Hr.)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
2. Socrate (469–399 î.Hr.) și Platon (cca. 427–347 î.Hr.)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
3. Aristotel (384–322 î.Hr.)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
4. Filosofia elenistă. Cinicii, epicureicii (sec. IV–I î.Hr.), stoicii (sec. III î.Hr.–II d.Hr.) și scepticii	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
5. Neoplatonismul (sec. II–IV). Plotin (204–270)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
6. Filosofia patristică (sec. II–VIII)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
7. Filosofia medievală (sec. IX–XIV)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
8. Filosofia Renașterii (sec. XV–XVI)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
9. Raționalismul. Descartes (1596–1650), Leibniz (1646–1716), Spinoza (1632–1677)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
10. Empirismul: Locke (1632–1704), Berkeley (1685–1753), Hume (1711–1776)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	

11. Iluminismul: apologia și critica religiei. Pascal (1623–1662), Voltaire (1694–1778), Jean-Jacques Rousseau (1712–1778)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
12. Idealismul german I. Immanuel Kant (1724–1804): rațiunea pură și agnosticismul	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
13. Idealismul german II. Immanuel Kant (1724–1804): morală, estetică, religie	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
14. Idealismul german III. G.W.F. Hegel (1770–1831)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	

Bibliografie

1. BEAUFRET, JEAN, *Lecții de filozofie*, vol. I-II, traducere de Ilie Gyurcsik și Margareta Gyurcsik, ediție stabilită de Philippe Fouillaron, Amarcord, Timișoara, 1999.
2. COPLESTON, FREDERICK, *Istoria filozofiei*, vol. 1, *Grecia și Roma*, traducere de Ștefan Dominic Georgescu și Dragoș Roșca, ALL, București, 2008.
3. COPLESTON, FREDERICK, *Istoria filozofiei*, vol. 2, *Filosofia medievală*, studiu introductiv de Anton Adămuț, traducere de Mihaela Pop și Andreea Rădulescu, ALL, București, 2009.
4. COPLESTON, FREDERICK, *Istoria filozofiei*, vol. 3, *Filosofia medievală târzie și renașcentistă*, traducere de Ana-Maria Datcu și Sorana Man, ALL, București, 2008.
5. COPLESTON, FREDERICK, *Istoria filozofiei*, vol. 4, *Raționalismul. De la Descartes la Leibniz*, traducere de Catinca Florescu și Dan-Roberta Bișa, ALL, București, 2011.
6. COPLESTON, FREDERICK, *Istoria filozofiei*, vol. 7, *Filosofia germană din secolele XVIII și XIX*, traducere de Catinca Florescu și Dan-Roberta Bișa, ALL, București, 2008.
7. DIOGENES LAERTIOS, *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, trad. C. I. Balmuș, studiu introductiv și comentarii de Aram M. Frenkian, Polirom, Iași, 1997.
8. FELLMAN, FERDINAND (ed.), *Istoria filozofiei în secolul al XIX-lea*, traducere de Emil Bădici, Filotheia Bogoiu, Valentin Cioveie, Adela Hatu, Laurian Kertesz și Ioan-Lucian Muntean, All Educational, București, 2000.
9. FLEW, ANTONY, *Dicționar de filozofie și logică*, traducere de D. Stoianovici, Humanitas, București, 1996.
10. GILSON, ÉTIENNE, *Filosofia în Evul Mediu. De la începuturile patristice până la sfârșitul secolului al XIV-lea*, traducere de Ileana Stănescu, Humanitas, București, 1995.
11. GILSON, ÉTIENNE, *Dumnezeu și filosofia* (Aletheia 26), traducere de Alex Moldovan, ediția a 2-a, cu un cuvânt înainte de Jaroslav Pelikan, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2005.
12. HERSCH, JEANNE, *Mirarea filozofică. Istoria filozofiei europene*, traducere de Drăgan Vasile, Humanitas, București, 1994.
13. KUNZMANN, PETER, FRANZ-PETER BURKARD și FRANZ WIEDMANN, *Atlas de filozofie*, traducere de Monica-Maria Aldea, Enciclopedia RAO, București, 2004.
14. REALE, GIOVANNI, *Înțelepciunea antică. Terapie pentru suferința omului de astăzi*, traducere de Claudia Di Benedetto și Cristian Șoimușan, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2005.
15. RUSS, JACQUELINE, *Panorama ideilor filozofice. De la Platon la contemporani*, traducere de Margareta Gyurcsik, Amarcord, Timișoara, 2002.
16. TURCAN, NICOLAE, *Începutul suspiciunii. Kant, Hegel & Feuerbach despre religie și filozofie* (Theologia Socialis 19), Eikon, Cluj-Napoca, 2011.
17. TURCAN, NICOLAE, *Filosofia pe scurt*, vol. 1: *De la presocratici la Hegel*, Eikon, București, 2021.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. <i>Presocraticii. Fragmentele eleaților: Xenofanes, Parmenides, Zenon, Melissos</i> , traducere de D.M. Pippidi, Teora, București, 1998, pp. 63–71, 125–129.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
2. PLATON, <i>Phaidon</i> , 61 d–70 a, 100 a–107 c (pp. 155–168, 217–230).	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
3. ARISTOTEL, <i>Metafizica</i> , traducere de Șt. Bezdechi, note și indice alfabetic de Dan Bădăraș, IRI, București, 1996, cartea I (A), cap. 3, 9 (teoria celor patru cauze, critica teoriei Ideilor), 983 a–984 b; 990 b–993a, pp. 22–23, 52–66.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
4. EPICTET, <i>Manualul și Fragmente</i> , traducere de C. Fedeș și D. Burtea, prefață de Traian Diaconescu, Saeculum Vizual, București, 2002, pp. 40, 61, 63, 66, 73–82.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	

5. PLOTIN, <i>Enneada I, 2</i> (19) „Despre virtuți”, în PLOTIN, <i>Enneade I-II</i> , vol. I, traducere de Vasile Rus, Liliana Peculea, Alexander Baumgarten și Gabriel Chindea, IRI, București, 2003, pp. 127–139.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
6. SF. DIONISIE AREOPAGITUL, <i>Despre teologia mistică</i> , în Sf. Dionisie Areopagitul, <i>Opere complete</i> , traducere de Dumitru Stăniloae, Paideia, București, 1996, pp. 247–250.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
7. TOMA DIN AQUINO, <i>Summa theologica</i> („Questio II. Despre Dumnezeu. Oare există El?”)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
8. NICOLAUS CUSANUS, <i>De docta ignorantia</i> (Biblioteca medievală), traducere de Andrei Bereschi, ediție bilingvă, Polirom, Iași, 2008, pp. 185–191 („Despre teologia negativă”).	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
9. DESCARTES, RENÉ, <i>Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe</i> , traducere de Daniela Roventă-Frumușani, Alexandru Boboc, note, comentarii, bibliografie de Alexandru Boboc, Editura Academiei Române, București, 1990, partea a IV-a, pp. 129–134. PASCAL, BLAISE, <i>Cugetări</i> , text integral, ediția Brunschvicg, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, Aion, Oradea, 1998, pp. 149–150, 250–256.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
10. DAVID HUME, <i>Cercetare asupra intelectului omenesc</i> , Mircea Flonta, Adrian-Paul Iliescu și Constanța Niță, București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1987, cap. „II. Despre originea ideilor”, pp. 98–103.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
11. VOLTAIRE, <i>Candid sau optimismul</i> , traducere de Al. Philippide, studiu introductiv, note și tabel cronologic de N.N. Condeescu, Hyperion, Chișinău, 1993, pp. 293–297.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
12. KANT, IMMANUEL, <i>Critica rațiunii pure</i> , trad. Nicolae Bagdasar și Elena Moisuc, Ed. Științifică, București, 1969, cap. „Introducere”, pp. 41–61.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
13. SCHELLING, F.W.J., <i>Sistemul idealismului transcendențial</i> , traducere de Radu Gabriel Pârnu, Humanitas, București, 1995, cap. „Introducere”, § 1–§ 4, pp. 11–24.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
14. HEGEL, G. W. F., <i>Fenomenologia spiritului</i> (Cogito), traducere de Virgil Bogdan, IRI, București, 2000, cap. „Introducere”, pp. 51–61.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
Bibliografie 1. ***, <i>Presocraticii. Fragmente ale eleaților</i> , traducere de D. M. Pipidi, Teora, București, 1998. 2. ARISTOTEL, <i>Metafizica</i> , traducere de Șt. Bezdechi, note și indice alfabetic de Dan Bădăraș, IRI, București, 1996. 3. CUSANUS, NICOLAUS, <i>De docta ignorantia</i> (Biblioteca medievală), traducere de Andrei Bereschi, ediție bilingvă, Polirom, Iași, 2008. 4. DESCARTES, RENÉ, <i>Meditații metafizice</i> , traducere de Ion Papuc, Crater, București, 1997. 5. DIONISIE AREOPAGITUL, SF., <i>Despre teologia mistică</i> , în Sf. DIONISIE AREOPAGITUL, <i>Opere complete</i> , traducere de Dumitru Stăniloae, Paideia, București, 1996, pp. 247–250. 6. EPICTET, <i>Manualul și Fragmente</i> , traducere de C. Fedeles și D. Burtea, prefață de Traian Diaconescu, Saeculum Vizual, București, 2002. 7. HEGEL, G. W. F., <i>Fenomenologia spiritului</i> (Cogito), traducere de Virgil Bogdan, IRI, București, 2000. 8. HUME, DAVID, <i>Cercetare asupra intelectului omenesc</i> , traducere de Mircea Flonta, Adrian-Paul Iliescu și Constanța Niță. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.		

9. KANT, IMMANUEL, *Critica rațiunii pure*, traducere de Nicolae Bagdasar și Elena Moisuc, Editura Științifică, București, 1969.
10. MARCUS AURELIUS, *Gânduri către sine însuși* (Surse clasice), traducere de Cristian Bejan, ediție bilingvă, Humanitas, București, 2013.
11. PASCAL, BLAISE, *Cugetări*, text integral, ediția Brunshvicg, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, Aion, Oradea, 1998
12. PLATON, *Phaidon*, în *Opere complete*, vol. 2, traducere de Petru Creția, Humanitas, București, 2002, pp. 149–245.
13. PLOTIN, *Enneade*, vol. I, traducere de Vasile Rus, Liliana Peculea, Alexander Baumgarten și Gabriel Chindea, IRI, București, 2003.
14. TOMA DIN AQUINO, *Summa theologiae*, vol. 1, prefață de Adriano Oliva, O.P., lămuriri preliminare de Alexander Baumgarten, traducere de Alexander Baumgarten, Cristian Bejan, Andrei Bereschi, Gabriel Chindea, Marcela Ciorrea, Emanuel Grosu, Laura Maftai, Mihai Maga, Adrian Muraru, Laura-Maria Popoviciu, Vasile Rus, Delia Savinescu și Wilhelm Tauwinki, Polirom, Iași, 2009.
15. VOLTAIRE, *Candid sau optimismul*, traducere de Al. Philippide, studiu introductiv, note și tabel cronologic de N.N. Condeescu, Hyperion, Chișinău, 1993.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul oferă cunoștințe relevante de istoria filosofiei viitorilor profesori de religie și preoți.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Examen scris (Test grilă & comentariu de text)	60 %
		Din oficiu	10 %
10.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs	Participare activă	30 %
	Activitate la seminar	Prezentarea și analiza unui text	
10.6 Standard minim de performanță			
Studentul este capabil să obțină un punctaj de trecere la testul grilă și la comentariul de text.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică.

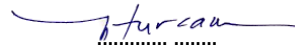
² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data completării:
3 aprilie 2025

Semnătura titularului de curs

Handwritten signature in blue ink, appearing to read "I. Turcan", with a dotted line underneath.

Semnătura titularului de seminar

Handwritten signature in blue ink, appearing to read "I. Turcan", with a dotted line underneath.

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

Handwritten signature in blue ink, appearing to read "Dr. Anghel", with a dotted line underneath.